

Olje- og energidepartementet
postmottak@oed.dep.no

Vår dato: 2016-01-04

Vår ref.:

Vår kontakt:

T:

Deres dato:

Deres ref.: 15/71

Side 1 av 3

Høring – endringer i energiloven § 4-2 om utenlandsforbindelser

Det vises til høringsbrev fra departementet av 9. november 2015 vedrørende ovennevnte. Høringsforslaget åpner for at konsesjon etter energiloven § 4-2 for å eie eller drive utenlandsforbindelser kan gis til andre aktører enn den systemansvarlige eller foretak hvor denne har bestemmende innflytelse. Videre foreslår departementet å fjerne informasjonsplikt som pålegger aktører som planlegger etablering av ny utenlandsforbindelse snarest mulig å informere departementet om sine planer.

Hydro vurderer som et integrert aluminiums- og energiselskap endringer i regulering av kraftmarkedet og nettvirksomhet i forhold til industriens konkurransekraft. Dette gjelder også forslag om gjenåpning for privat eierskap i kabler. Vi oppfatter åpning for privat eierskap i kabler som et ønske fra enkelte aktører om å øke muligheten for salg av balanse- og systemtjenester fra det norske vannkraftsystemet til systemoperatører eller kommersielle aktører på kontinentet eller i Storbritannia.

Privat eierskap i kabler gir andre økonomiske virkninger for transmisjonsnettets kunder i forhold til når Statnett står som eier og transmisjonsnettets kunder tar ansvar for alle kostnader og inntekter. Av hensyn til øvrige kundegrupper i transmisjonsnettets, bør det etter Hydros syn i lovforslaget settes klare betingelser for kabelens tilknytning til transmisjonsnettets i Norge blant annet når det gjelder tariff til transmisjonsnettets. Videre må Statnetts ansvar i forbindelse med en konsesjonssøknad klargjøres og det må fastsettes betingelser for drift og utnyttelse av kabelen. Dette omtales nærmere under.

Hydro er prinsipielt for privat eierskap, men det må stilles klare betingelser som høringsforslaget ikke inneholder slik det foreligger. Dersom slike betingelser ikke settes, kan ikke Hydro støtte forslaget om privat eierskap av kabler av hensyn til industriens konkurransekraft.

Kabeleier må ha et økonomisk ansvar overfor transmisjonsnettets

Det påpekes i høringsforslaget at en kabel kan gi behov for oppgraderinger i det innenlandske nettets og øke systemkostnadene, men at det er krevende å henføre og belaste eierne av kablene for disse kostnadene direkte.

Høringsforslaget adresserer etter Hydros syn i for liten grad de økonomiske betingelser en privat kabel bør ha overfor kunder i transmisjonsnettets. Disse bør klargjøres i et eventuelt lovforslag. Et privat kabelprosjekt vil besluttes på grunnlag av bedriftsøkonomiske kriterier basert på betingelser gitt i konsesjon og øvrig regelverk.

En privateid kabel vil som kabler eid av Statnett operere i et samspill med kraftsystemene i begge ender av kabelen og vil normalt gi behov for tiltak i transmisjonsnettene. Dermed får en privat kabel økonomiske effekter også for aktører som ikke inngår i eierskapet av kabelen. Prisivirkningen av en ny kabel vil trolig i hovedsak være lik uavhengig av eierskap, men effektene på regnskapet for transmisjonsnettene vil være forskjellig. I lys av at kabeleier alene vil motta overskuddet knyttet til selve kabelinvesteringen, må det etter Hydros syn stilles betingelser i regelverk at kabeleier har et økonomisk ansvar for nødvendige tiltak i transmisjonsnettene, for å bidra til en rimelig fordeling av risiko og kostnader mellom kabeleier og brukerne av transmisjonsnettene. Det bør utvikles en egen tariffiseringsregel for tilknytning av private kabler som reflekterer kabelens nytte og kostnader i forhold til transmisjonsnettene, men som ikke hindrer effektiv kraftflyt. Kundegrupper i transmisjonsnettene kan ikke ha et økonomisk ansvar for kostnadsøkninger i transmisjonsnettene som forårsakes av en privat kabel med utgangspunkt i en kommersiell avtale på norsk side hvor også prisvirkninger vil gi negative effekter for den samme kundegruppen; eksempelvis kraftintensiv industri i tilfeller hvor en prisøkning legges til grunn for en ny kabel. Tarifieringen av kabelen kan ta hensyn til hvilke aktørtyper som forventes å tjene på kabelen og hvilke som forventes å få økte kostnader av kabelen, og myndighetenes handlingsrom for å endre tarifieringen mellom ulike kundegrupper vil være sentral i den sammenheng.

Statnett må gis et eksplisitt ansvar i utarbeidelsen av konsesjonssøknad og alle analyser utført av Statnett må underlegges en offentlig høring

Høringsforslaget adresserer utfordringen og rollen Statnett vil ha som systemansvarlig og netteier ved å bistå konsesjonssøker med utformingen av konsesjonssøknaden. Statnett skal vurdere egnede tilknytningspunkt i nettet, gjøre rede for nødvendige nettforsterkninger og igangsette påkrevde prosesser med sikte på gjennomføring av slike investeringer. Statnett må videre vurdere kabelen i forhold til systemdriften og sitt systemansvar.

Etter Hydros syn bør Statnetts rolle og ansvar klargjøres mer eksplisitt i lovforslaget. Det er avgjørende at Statnett bidrar til at en fullstendig samfunnsøkonomisk analyse inngår i konsesjonssøknaden og standarden bør være lik som ved kabler som planlegges av Statnett. Effekter for transmisjonsnettene, herunder omfang, kostnader og tidsplan for nødvendige nettoppgraderinger, endringer i systemkostnader og reduksjon inntekter for øvrige utenlandsforbindelser må fremkomme. Samfunnsøkonomiske analyser for kabelprosjekter – uavhengig av eierskap – må også synliggjøre effekten for industrien inklusiv ringvirkninger. Alle Statnetts analyser bør være offentlig tilgjengelig i forbindelse med høringsprosessen knyttet til konsesjonssøknaden.

Hydro stiller for øvrig spørsmål til om dagens regler for tilknytningsplikt omfatter tilknytning av en privateid kabel til det norske transmisjonsnettene, og viser til at gjeldende regler for tilknytningsplikt gjelder tilknytning av ny kraftproduksjon og forbruk. Forøvrig mener Hydro at Statnett bør kunne fritas for eventuell tilknytningsplikt dersom prosjektets ønskede tidspunkt for tilknytning av en privateid kabel utfordrer forsyningssikkerheten, jf. gjeldende vilkår for tilknytningsplikt av forbruk.

Hydro oppfatter at høringsforslaget er ment å omfatte konsesjon til likestrømsforbindelser mellom Norge og andre synkronsystemer, dvs ikke vekselstrømsforbindelser til andre nordiske land. Det bes om at dette klargjøres i lovforslaget. Hydro vurderer det også, som også departementet understreker presiserer, at eventuelle kabler med privat eierskap kun vil bli et

supplement og at det er Statnett som fortsatt vil ha et hovedansvar for å utvikle fremtidige forbindelser til utlandet.

Drift og handelsløsning for privat kabel

For å sikre en samfunnsmessig effektiv drift og utnyttelse av det samlede kraftsystem, må Statnett som systemansvarlig ha ansvar og kontroll over den tekniske driften av private kabler på norsk side. Handelsløsninger på en privat kabel må omfattes av samme regulering fra regulators side som kabler eid av Statnett.

EU regelverk gir mulighet til å sette vilkår som kan sikre hensynet til norske interesser

Høringsforslaget omtaler kort relevant EU regelverk og presiserer at unntak må gis fra sentrale regler i EU reguleringen på bestemte vilkår dersom konsesjon gis til en privateid kabel.

Etter Hydros syn synes unntaksmulighetene og vilkårene som regelverket oppsetter grunnlag for å sette betingelser som kan ivareta sentrale norske interesser herunder betingelser for kabelens tilknytning til transmisjonsnettet og drift samt utformingen av handelsløsninger for en privateid kabel. Høringsforslaget gir imidlertid ingen vurdering av disse spørsmålene.

Statnett bør ha en avgjørende rolle i planlegging og tidspunkt for idriftsettelse av alle nye kabler

Hydro støtter Statnetts vurdering om at erfaring og analyser knyttet til nye forbindelser mellom Norden og kontinentet bør innhentes før nye kabelprosjekter vurderes og igangsettes. Det vises i den sammenheng til de vesentlige endringer som ventes i det nordiske kraftsystemet framover herunder økt innslag av uregulerbar fornybar kraft, tidligere nedlegging av svensk kjernekraft og den betydelige økningen i likestrømskapasitet mellom det nordiske markedet og kontinentet fram mot 2020. Også kraftsystemene på kontinentet og i Storbritannia er i stor utvikling, som har betydning for verdien og nytten av nye forbindelser.

Hydro mener at informasjonsplikten bør videreføres

Departementet foreslår å fjerne eksisterende informasjonsplikt for aktører som planlegger kabelprosjekter.

Et nytt kabelprosjekt utgjør normalt et vesentlig tiltak i kraftforsyningen som kan påvirke kraftpriser og tariffer, og Hydro mener av den grunn at det er fordel å videreføre en slik informasjonsplikt, som i så fall også vil omfatte Statnetts planer. En slik plikt anses derfor å være rimelig for denne type prosjekter som berører de fleste aktørgrupper i kraftforsyningen.

Med vennlig hilsen
for Hydro Energi AS

Stein Øvstebø

Leder Kraftsystem&Nett

